

Čtvrtek, 13. března 2014

P7_TA(2014)0248

Invaze Ruska na Ukrajinu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. března 2014 o invazi Ruska na Ukrajinu (2014/2627(RSP))

(2017/C 378/24)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o evropské politice sousedství, o Východním partnerství a o Ukrajině a se zvláštním odkazem na usnesení ze dne 27. února 2014 o situaci na Ukrajině ⁽¹⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 12. prosince 2013 o výsledcích summitu ve Vilniusu a budoucnosti Východního partnerství, zejména s ohledem na Ukrajinu ⁽²⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 6. února 2014 o summitu EU a Ruska ⁽³⁾,
 - s ohledem na závěry mimořádného zasedání Rady pro zahraniční věci týkající se Ukrajiny ze dne 3. března 2014,
 - s ohledem na prohlášení Severoatlantické rady ze dne 4. března 2014,
 - s ohledem na prohlášení hlav států a předsedů vlád týkající se Ukrajiny po mimořádném zasedání Evropské rady k situaci na Ukrajině dne 6. března 2014,
 - s ohledem na čl. 2 odst. 4 Charty Organizace spojených národů,
 - s ohledem na čl. 110 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že ruský akt agrese v podobě invaze na Krym je narušením svrchovanosti a územní celistvosti Ukrajiny, je v rozporu s mezinárodním právem a je porušením závazků Ruska jako signatáře Budapeštského memoranda o bezpečnostních zárukách pro Ukrajinu, které zaručuje respektování územní celistvosti a svrchovanosti Ukrajiny;
- B. vzhledem k tomu, že proruští ozbrojenci a ruští vojáci obsadili klíčové budovy v krymském hlavním městě Simferopoli a také důležité ukrajinské objekty a strategické cíle na Krymu, mezi nimiž jsou alespoň tři letiště; vzhledem k tomu, že ukrajinské vojenské jednotky na Krymu byly obklíčeny, ale odmítly odevzdat zbraně; vzhledem k tomu, že od začátku krize byl na Ukrajině rozmístěn nemalý počet dalších ruských vojáků;
- C. vzhledem k tomu, že argumenty, které předkládá ruské vedení jako odůvodnění této agrese, jsou naprosto neopodstatněné a vůbec neodpovídají reálnému dění v zemi, neboť na Krymu se nevyskytly žádné případy útoků na ruské občany nebo občany ruského původu nebo jejich zastrahování;
- D. vzhledem k tomu, že samozvané a nelegitimní krymské orgány rozhodly dne 6. března 2014 o tom, že požádají Rusko, aby včlenilo Krym do Ruské federace, a vyhlásily na 16. březen 2014 referendum o odtržení od Ukrajiny, čímž porušily ústavu Ukrajiny i Krymu;
- E. vzhledem k tomu, že ruský premiér oznámil, že Rusko má v plánu uplatňovat v urychlené podobě postupy, kterými mohou ruský hovořící osoby v zahraničí získat ruské občanství;

⁽¹⁾ Přijaté texty, P7_TA(2014)0170.

⁽²⁾ Přijaté texty, P7_TA(2013)0595.

⁽³⁾ Přijaté texty, P7_TA(2014)0101.

Čtvrtek, 13. března 2014

- F. vzhledem k tomu, že dne 1. března 2014 schválila Rada federace nasazení ozbrojených sil Ruské federace na Ukrajině s cílem chránit zájmy Rusů a ruský hovořících obyvatel na Krymu a na celé Ukrajině;
- G. vzhledem k tomu, že pro uklidnění situace, zmírnění napětí, zamezení tomu, aby se krize zcela vymkla kontrole, a zajištění mírového řešení je zapotřebí důrazné mezinárodní diplomatické úsilí a proces, který je výsledkem vyjednávání; vzhledem k tomu, že EU musí účinně reagovat, aby měla Ukrajina znovu možnost plně uplatňovat svou svrchovanost bez jakéhokoli vnějšího tlaku;
- H. vzhledem k tomu, že 28 předsedů vlád a hlav států EU vydalo důrazné varování ohledně důsledků ruských kroků a přijalo rozhodnutí přerušit dvoustranné rozhovory s Ruskem o vízových záležitostech a jednání o nové dohodě o partnerství a spolupráci a také pozastavit účast orgánů EU na přípravách summitu skupiny G8, který se má konat v červnu 2014 v Soči;
1. rozhodně odsuzuje ruskou agresi v podobě invaze na Krym, který je nedílnou součástí Ukrajiny a za takový jej uznala Ruská federace i mezinárodní společenství; vyzývá k okamžitému uklidnění krizové situace, okamžitému stažení všech vojenských sil, které se nezákonně nacházejí na ukrajinském území, a naléhavě požaduje plné dodržování mezinárodního práva a stávajících závazků;
 2. připomíná, že tyto kroky jsou jednoznačně v rozporu s Chartou OSN, Helsinským závěrečným aktem OBSE, Budapešťským memorandem o bezpečnostních zárukách z roku 1994, dvoustrannou dohodou o přátelství, spolupráci a partnerství z roku 1997, dohodou o statusu a podmínkách přítomnosti ruské černomořské flotily na území Ukrajiny z roku 1997 a mezinárodními závazky Ruska; považuje kroky Ruska za ohrožení bezpečnosti EU; lituje rozhodnutí Ruské federace nezúčastnit se schůzky o bezpečnosti Ukrajiny svolané signatáři memoranda a plánované na 5. březen 2014 v Paříži;
 3. zdůrazňuje skutečnost, že v Budapešťském memorandu podepsaném s Ukrajinou Rusko, Spojené státy a Spojené království zaručily územní celistvost Ukrajiny, a poukazuje na to, že podle ukrajinské ústavy může Autonomní republika Krym pořádat referenda pouze o místních záležitostech, a nikoli o změně mezinárodně uznaných hranic Ukrajiny; zdůrazňuje, že referendum o připojení k Ruské federaci bude proto považováno za nelegitimní a nezákonné, stejně jako by tomu bylo v případě jakéhokoli jiného referenda, které by bylo v rozporu s ukrajinskou ústavou a s mezinárodním právem; má stejný názor i na rozhodnutí nelegitimních a samozvaných krymských orgánů, které dne 11. března 2014 vyhlásily nezávislost;
 4. zdůrazňuje, že je nutno, aby EU a její členské státy vystupovaly vůči Rusku jednotně a aby podpořily právo jednotné Ukrajiny svobodně rozhodovat o své budoucnosti; proto vítá a rozhodně podporuje společné prohlášení z mimořádného zasedání Evropské rady konaného dne 6. března 2014, které odsoudilo ruské akty agrese a podpořilo územní celistvost, jednotu, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny; vyzývá k úzké transatlantické spolupráci při krocích vedoucích k mírovému řešení této krize;
 5. odsuzuje oficiální ruskou doktrínu, podle níž si Kreml vyhrazuje právo zakročit v sousedních suverénních státech silou, aby „chránil“ bezpečnost ruských spoluobčanů, kteří v nich žijí, jako postoj, který odporuje mezinárodnímu právu a kodexu chování; upozorňuje na to, že takováto doktrína je v podstatě totéž jako uzurpovat si jednostranně nárok být nejvyšším arbitrem mezinárodního práva a byla použita jako odůvodnění mnohočetných aktů politického, ekonomického a vojenského vměšování se;
 6. připomíná, že v celonárodním referendu o nezávislosti konaném na Ukrajině v roce 1991 hlasovala většina obyvatelstva Krymu pro nezávislost;
 7. zdůrazňuje své přesvědčení, že zahájení konstruktivního dialogu je nejlepším způsobem, jak vyřešit jakýkoli konflikt a dosáhnout dlouhodobé stability na Ukrajině; oceňuje ukrajinskou vládu za to, jak zodpovědně, uměřeně a zdrženlivě přistupuje k této vážné krizi, v níž je v sázce územní celistvost a svrchovanost země; vyzývá mezinárodní společenství, aby stálo pevně při Ukrajině a podporovalo ji;

Čtvrtek, 13. března 2014

8. odmítá Ruskem proklamovaný cíl ochránit rusky hovořící obyvatelstvo na Krymu jako naprosto věcně nepodložený, neboť tito lidé se nesetkali – a nepotýkají se – s jakoukoli diskriminací; důrazně odmítá pomlouvačnou kampaň ruských propagandistů, která označuje protestující proti Janukovyčově politice za fašisty;

9. vyzývá k mírovému řešení stávající krize a k důslednému dodržování zásad mezinárodního práva a závazků z něj vyplývajících; zastává názor, že situaci na Ukrajině je nutné dostat pod kontrolu a dále zklidňovat, aby nedošlo k ozbrojenému konfliktu na Krymu;

10. zdůrazňuje, že mezinárodní pozorovatelé a prostředníci jsou nanejvýš důležití; vyzývá orgány EU a členské státy, aby byly připraveny využít veškeré možné diplomatické a politické prostředky a aby neúnavně spolupracovaly se všemi příslušnými mezinárodními organizacemi, jako jsou OSN, OBSE a Rada Evropy, na zajištění mírového řešení, které musí být založeno na svrchovanosti a územní celistvosti Ukrajiny; vyzývá proto k vyslání plnohodnotné pozorovatelské mise OBSE na Krym;

11. vítá iniciativu vytvořit kontaktní skupinu pod záštitou OBSE, lituje však toho, že skupiny ozbrojenců zabránily dne 6. března 2014 pozorovatelské misi OBSE ve vstupu na území Krymu; kritizuje ruské orgány a samozvané krymské orgány za to, že nespolupracují s pozorovatelskou misí OBSE ani nezajistí jejím členům neomezený a bezpečný přístup do dané oblasti;

12. vyjadřuje politování nad tím, že zvláštní vyslanec generálního tajemníka OSN pro Krym byl donucen zkrátit svou návštěvu na Krymu poté, co se stal terčem výhrůžek násilím;

13. zastává názor, že některé aspekty dohody z 21. února 2014, kterou jménem EU vyjednali tři ministři zahraničí, Janukovyč ji však nedodržel, protože ji nestvrdil podpisem, jak měl, aby se stala novým ústavním zákonem, by mohly i nadále být přínosné při hledání východiska ze současné patové situace; nicméně se domnívá, že nikdo nemůže jednat o řešení nebo akceptovat řešení, které podřívá svrchovanost a územní celistvost Ukrajiny, a znovu potvrzuje, že je základním právem ukrajinského národa svobodně rozhodnout o budoucnosti své země;

14. s velkými obavami bere na vědomí zprávy o tom, že ozbrojenci označují domy ukrajinských Tatarů v těch částech Krymu, v nichž vedle sebe žijí Tataři a Rusové; poznamenává, že krymští Tataři, kteří se do své vlasti vrátili poté, co Ukrajina získala nezávislost – předtím je z ní totiž deportoval Stalin –, vyzývali mezinárodní společenství, aby podpořilo územní celistvost Ukrajiny a komplexní právní a politickou dohodu o tom, aby znovu nabyli svých práv jakožto původní obyvatelé Krymu; vyzývá mezinárodní společenství, Komisi, Radu, vysokou komisařku OSN pro lidská práva a zvláštního zástupce EU pro lidská práva, aby ochránily práva této – a jakékoli jiné – menšinové komunity na Krymském poloostrově; požaduje řádné vyšetřování případů zastrašování Židů a útoků na židovské svatyně a posvátné okrsky, k nimž došlo po invazi na Krym;

15. vítá skutečnost, že se ukrajinská vláda zavázala k ambicióznímu reformnímu programu politických, hospodářských a sociálních změn; vítá proto rozhodnutí Komise poskytnout Ukrajině krátkodobou a střednědobou finanční pomoc a podporu ve výši 11 miliard EUR, která by pomohla stabilizovat hospodářskou a finanční situaci země; očekává, že Rada a Komise společně s MMF, Světovou bankou, Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj, Evropskou investiční bankou a dalšími zeměmi co nejrychleji připraví dlouhodobý soubor účinných finančních podpůrných opatření, která by Ukrajině pomohla vyřešit zhoršující se hospodářskou a sociální situaci a poskytla by jí ekonomickou podporu k zahájení nezbytných důkladných a komplexních reforem ukrajinského hospodářství; připomíná, že je třeba uspořádat a koordinovat mezinárodní dárcovskou konferenci, kterou by měla svolat Komise a měla by se konat co nejdříve; vyzývá MMF, aby nezaváděl neúnosná úsporná opatření, jako je například snížení výše dotací na energie, která by ještě zhoršila již tak obtížnou sociálně-ekonomickou situaci v zemi;

16. vyzývá Komisi a členské státy, aby spolu s Radou Evropy a Benátskou komisí vedle finanční pomoci poskytly také technickou pomoc, pokud jde o ústavní reformu, posílení právního státu a boj proti korupci na Ukrajině; očekává v tomto ohledu pozitivní výsledky a zdůrazňuje, že Majdan a všichni Ukrajinci očekávají radikální změnu a řádně fungující systém správy věcí veřejných;

Čtvrtek, 13. března 2014

17. vyzývá k uspořádání svobodných, spravedlivých a transparentních celonárodních voleb, které by sledoval Úřad OBSE pro demokratické instituce a lidská práva, a znovu opakuje svou ochotu ustavit za tímto účelem vlastní misi; vyzývá ukrajinské orgány, aby se všemi možnými prostředky snažily zajistit vysokou volební účast u prezidentských voleb, a to i ve východních a jižních částech země; znovu vyzývá ukrajinské orgány, aby se při pořádání parlamentních voleb držely doporučeními Benátské komise, a podporuje přijetí poměrného volebního systému usnadňujícího řádné zastoupení místních okolností v zemi; zdůrazňuje, že je velmi důležité, aby parlament a jeho poslanci dodržovali zásady právního státu jak na centrální, tak na místní úrovni;

18. vyzývá Ukrajinu, aby nepodlehla tlaku, aby odložila prezidentské volby plánované na 25. květen 2014;

19. požaduje takovou vládu Ukrajiny, která bude založena na širokém konsenzu a bude mít co nejširší podporu, aby bylo minimalizováno riziko, že znovu propukne násilí a země znovu bude trpět územní roztržičností; důrazně varuje Rusko před kroky, jež by mohly přispět k větší polarizaci na základě národnostních nebo jazykových dělicích čar; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby byla v souladu s mezinárodními standardy plně chráněna a respektována práva příslušníků národnostních menšin, včetně práv rusky hovořících Ukrajinců, a to v úzké spolupráci s OBSE a Radou Evropy; znovu opakuje svou výzvu k vytvoření nového široce koncipovaného jazykového režimu, který bude podporovat veškeré menšinové jazyky;

20. vítá rozhodnutí úřadujícího prezidenta nepodepsat zákon, jehož cílem bylo zrušit jazykový zákon ze dne 3. července 2012; připomíná, že tento zákon by se stejně nevztahoval na Krym; vyzývá ukrajinský parlament, aby následně reformoval stávající právní předpisy a uvedl je do souladu se závazky Ukrajiny vyplývajícími z Evropské charty regionálních a menšinových jazyků;

21. vítá připravenost 28 hlav států a předsedů vlád zemí EU podepsat co nejdříve politické kapitoly dohody o přidružení a před prezidentskými volbami dne 25. května 2014 a přijmout jednostranná opatření, například snížení celních sazeb pro ukrajinské vývozy do EU, která by Ukrajině umožnila využívat ustanovení dohody o prohloubené a komplexní zóně volného obchodu, jak navrhla Komise dne 11. března 2014; poukazuje na to, že EU je připravena podepsat úplnou dohodu o přidružení a prohloubenou a komplexní dohodu o zóně volného obchodu co nejdříve, jakmile bude ukrajinská vláda připravena tento krok učinit; trvá na tom, aby byly Rusku vyslány jasné signály v tom smyslu, že tato dohoda neobsahuje nic, co by mělo ohrozit či poškodit budoucí dvoustranné vztahy politické a hospodářské spolupráce mezi Ukrajinou a Ruskem; dále upozorňuje na to, že podle článku 49 Smlouvy o Evropské unii má Ukrajina – stejně jako kterýkoli jiný evropský stát – evropskou perspektivu a může požádat o členství v Evropské unii, pokud se bude řídit zásadami demokracie, dodržovat základní svobody, lidská práva a práva menšin a zajistí právní stát;

22. v této souvislosti připomíná, že vývoz zbraní a vojenské technologie může ohrozit stabilitu a mír v celém regionu a měl by být okamžitě zastaven; hluboce lituje skutečnosti, že členské státy EU vyvážely ve velkém rozsahu zbraně a vojenskou technologii do Ruska, včetně významných strategických konvenčních kapacit;

23. vítá rozhodnutí Evropské rady ze dne 6. března 2014 o první vlně cílených opatření vůči Rusku, jako je přerušení dvoustranných rozhovorů o vízových otázkách a nové dohodě, a také rozhodnutí členských států a orgánů EU pozastavit své přípravy na summit zemí G8 v Soči; varuje však, že v případě, že se situace neuklidní nebo se naopak dále vyostří anexí Krymu, by EU měla být rychle přijmout příslušná opatření, mezi nimiž by mělo být embargo na obchod se zbraněmi a technologiemi „dvojího užití“, omezení vydávání víz, zmrazení majetku, uplatnění právních předpisů proti praní peněz vůči osobám, které se účastnily rozhodovacího procesu ve věci invaze na Ukrajinu, a opatření proti ruským společnostem a jejich dceřiným firmám, zejména v odvětví energetiky, s cílem přimět je k plnému dodržování práva EU, a mělo by to mít důsledky pro stávající politické a ekonomické vazby s Ruskem;

24. zdůrazňuje, že v parlamentní spolupráci navázané mezi Evropským parlamentem a ruskou Státní dumou a Radou federace nelze pokračovat, jako by se nic nedělo;

25. vítá rozhodnutí Rady přijmout sankce zaměřené na zmrazení a zpětné získání zpronevěřených ukrajinských finančních prostředků, které se cíleně vztahují na 18 jednotlivců, mezi nimiž je i Janukovyč;

Čtvrtek, 13. března 2014

26. v tomto ohledu vyzývá Komisi, aby podporovala projekty v jižním koridoru, které povedou k účinné diverzifikaci dodávek energie, a naléhavě vyzývá členské státy, aby své státní podniky nezapojovaly do projektů s ruskými společnostmi, jež by zvyšovaly evropskou zranitelnost;
27. zdůrazňuje, že je důležité zajistit Ukrajině bezpečné, diverzifikované a cenově dostupné dodávky energie; podtrhuje v této souvislosti strategickou úlohu Energetického společenství, jemuž Ukrajina v roce 2014 předsedá, a vybudování odolnosti této země vůči energetickým hrozbám ze strany Ruska; připomíná, že je zapotřebí zvýšit skladovací kapacity EU a zajistit zpětný tok zemního plynu z členských států EU na Ukrajinu; vítá návrh Komise modernizovat ukrajinskou soustavu pro tranzit zemního plynu a pomoci této zemi při splácení dluhů, které má u Gazpromu; zdůrazňuje, že je naléhavě třeba učinit další pokrok ve snaze o vytvoření společné politiky energetické bezpečnosti se stabilním vnitřním trhem a diverzifikovanými dodávkami energie a usilovat o plné uplatňování třetího energetického balíčku, a snížit tak závislost EU na ropě a plynu z Ruska;
28. vyzývá Radu, aby okamžitě zmocnila Komisi k urychlení jednání s Ukrajinou o uvolnění vízové povinnosti s cílem pokročit ve věci zavedení bezvízového styku po vzoru Moldavska; mezitím vyzývá k okamžitému zavedení dočasných, velmi jednoduchých a finančně nenáročných postupů udělování víz na úrovni EU a členských států;
29. je pevně přesvědčen, že události na Ukrajině ukazují na potřebu toho, aby EU zintenzivnila své úsilí a podporu sbližování s EU a územní celistvosti Moldavska a Gruzie, které se připravují podepsat v tomto roce dohodu o přidružení a prohloubenou a komplexní dohodu o volném obchodu s EU;
30. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám členských států, úřadujícímu prezidentovi, vládě a parlamentu Ukrajiny, Radě Evropy a prezidentovi, vládě a parlamentu Ruské federace.
-